

Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli TEGEVUS ÄKKRÜNNAKU KORRAL

1. Üldsätted

1.1. Selles dokumendis käsitletakse üht vägivaldavormi – äkkrünnakut. Äkkrünnakut iseloomustab see, et üks või mitu isikut (edaspidi ründaja) püüab relva või muu ründeks sobiva vahendiga (nt lõhkeainega) vigastada või tappa võimalikult paljusid inimesi. Rünnak pannakse toime ohvreid valides või ka valimata.

1.2. Dokumendis sätestatakse Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli õppehoones aadressiga Kuninga 29, Pärnu 80010 asuvate õpetajate, õpilaste ning töötajate tegevus äkkrünnaku puhul.

1.3. Käesolev dokument on koostatud Haridus- ja Teadusministeeriumi, Politseiameti ja Päästeameti poolt välja töötatud dokumendi alusel.

2. Kriisimeeskond

2.1. Eesmärgiga koordineerida kogu õppeasutusepoolset tegevust äkkrünnaku puhul on moodustatud Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli kriisimeeskond alljärgnevas koosseisus:

- direktor Urve Krause
- direktori asetäitja majanduse alal Koidula Säde
- koolipsühholoog Veste Roosaar
- koolisotsiaalnõustaja Kersti Kesküla
- õppealajuhataja Liina Õmblus

2.2. Kriisimeeskonna ülesanded on:

- 1) tutvustada tegutsemispõhimõtteid kõigile Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli töötajaile;
- 2) juhendada õpetajaid ja töötajaid, kuidas õpilastele vajalik info edasi anda.

2.3. Äkkrünnaku korral osalevad Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli kriisimeeskonna liikmed välistaapide töös ja hiljem abistavad politsei kõneisikut.

3. Tehnilised tingimused tegevusplaani elluviimiseks

3.1. Võimaldatakse operatiivteenistustele õppeasutuse hooneplaanid, asukohaplaan ja võtmete komplekt, millega saab avada kõik välisused ja võimla välisused.

Hooneplaanid, asukohaplaan ja võtmed asuvad:

- 1) kooli kantseleis
- 2) politsei käes/päästeameti käes

3.2. Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli kriisimeeskonna liige annab äkkrünnaku korral politseile võtmed ning hooneplaanid. Juhul kui ühtegi kriisimeeskonna liiget õppehoones ei ole, saab hooneplaanid ja võtmed kooli kantseleist.

3.3. Turvaline kogunemiskoht on Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium.

3.4. Turvaline koht välistaabi tööks

Välistaabi kohaks sobivad lähedal asuvad bürooruumid.

3.5. Äkkrünnakust teavitamiseks kasutatakse viite pikka koolikella helinat. Kui kella helistamine osutub võimatuks, edastatakse infot mobiili teel.

4. Tegevusplaan

4.1. Info töötlemine

4.1.1. Info kogumine äkkrünnaku ohu kohta

Kui on laekunud info (Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli teatavaks saanud suuline ähvardus, edastatud telefoni või e-posti teel) võimaliku äkkrünnaku kohta, tuleb infot koguda vormide järgi (vt Lisa 1).

4.1.2. Info põhjal esmase ohuhinnangu tegemine

Kogutud info põhjal tuleb teha kiire ohuhinnang (vt Lisa 1, abistav küsimustik).

4.1.3. Teavitamine äkkrünnakust või selle otsesest ohust

Äkkrünnakust või selle kõrgendatud ohust peab teabe valdaja kohe hoiatama eelkõige töörühma liikmeid. Otsese ohu korral hoiatatakse õpetajaid, õpilasi ja kõiki õppehoones asuvaid töötajaid telefonidega.

4.1.4. Politsei teavitamine

Äkkrünnakust või selle otsesest ohust teavitatakse politseid lühinumbril 110 või 112. Politsei võib ohuhinnangut täpsustada. Helistaja jääb telefonile nii kaua, kuni politsei annab loa kõne lõpetada.

4.2. Õpilaste, õpetajate ja töötajate elu ning tervise kaitsmine

4.2.1. Varjumine hoones

Äkkrünnaku või selle otsese ohu korral on põhireegel järgmine: viivitamata sulguda koos õpilastega klassiruumi, lukustada uks, blokeerida see mööbliesemetega ja takistada vaadet.

Juhtudel, kui rünnak toimub vahetunni ajal ja klassiruumid on lukustatud, tuleb varjuda kiiresti lähemalolevasse lukustatavasse ruumi.

Seejärel tuleb eemaldada uuest ja akendest ning olla võimalikult madalal. Oodata tuleb politsei ja päästjate saabumist, kes korraldavad ohutu evakueerumise ning turvalise kogunemiskoha kaitstuse. Ust võib avada ainult juhul, kui õpetaja või õpilane on veendunud, et ukse avamist palub politseiametnik, päästetöötaja või kooli kriisimeeskonna liige, kelle isikus võib olla kindel.

Ründajaga kontakteeruda ei tohi.

4.2.2. Evakueerumine

Evakueerumine toimub politsei või päästeameti loal ja juhendamisel.

4.2.3. Evakueeritute abistamine ja isikuinfo

Eesmärgiks on kontroll evakueeritute üle, turvatunde pakkumine, isikuandmete täielik kogumine (kes kohal, kes puuduvad) ja edastamine politseile.

Enne evakueerumise alustamist peab õpetaja välja selgitama õpilaste arvu, kes hakkavad temaga liikuma väljapääsu poole. Kogunemiskohas peab õpetaja taas selgitama, kas kõik temaga kaasas olevad õpilased jõudsid turvalisse kohta. Kui mõni õpilane on puudu, tuleb sellest kohe teavitada politseid. Õpetaja peab teadma ka seda, kes on kadunud ehk siis kohapeal välja selgitama.

5. Koostöö operatiivteenistustega äkkrünnaku korral

5.1. Osalemine välistaabi töös

Operatiivteenistusi juhitakse äkkrünnaku korral sündmuskoha vahetus läheduses, s.o välistaabis. Välistaapi juhivad politsei. Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli kontaktisik võtab ühendust sündmuskohal viibivate politseinikega, annab neile üle hooneplaanid, võtmed ja tegevusplaani ning välistaabi moodustamisel asub selles tööle. Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli kontaktisik abistab eelkõige teabega: andmed hoone, selles viibijate või evakueeritute kohta, nende kontaktandmed jms.

5.2. Esmaabi andmine

Kui esmaabi andmine on turvaline, osutavad seda kõik, kellel võimalik. Selleks annab loa ja suunised välistaap.

5.3. Info lähedastele

Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli õpilaste lähedasi teavitatakse äkkrünnakust esimesel võimalusel, seda teeb politseiga kooskõlastatult kooli esindaja.

Lähedastele edastatakse esimesel võimalusel:

- 1) politseiga kooskõlastatud info sündmuse kohta;
- 2) kindel info, kui õpilane on elus ja terve;
- 3) info edasise õppekorralduse kohta;
- 4) teavitajate nimed ja telefoninumbrid.

Lisainfot, mida ülal loetletud pole, tohib anda üksnes politsei loal. Vigastatute või hukkunute lähedasi teavitab politsei.

5.4. Meediaga suhtlemine

Äkkrünnaku lahendamine kuulub politsei vastutusalasse. Seetõttu vastab meediapäringutele ainult politsei kõneisik (edaspidi kõneisik). Eesmärk on vältida kriminaalmenetluse ja delikaatsete isikuandmete ekslikku väljastamist ning vigu, mis tekivad mitme infoallika olemasolu korral.

Politsei kõneisik saab võimalusel Pärnu Kuninga Tänav Põhikoolilt infot. Info peab pärinema algallikast ning selliseks tööks sobivad Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli kontaktisikud või nende asendajad.

Kontaktisikute ja nende asendajate ülesanded on:

- 1) anda äkkrünnaku korral kõneisikule teavet Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli kohta, nt teavitada õppetöö jätkumise ajast ja kohast;
- 2) informeerida Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli töötajate ja õpilaste lähedaste teavitajaid - klassijuhatajaid kõneisiku suuniste järgi.

Kõigil täiskasvanutel on kohustus kaitsta Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli õpilasi meedia ning uudishimuliku üldsuse eest. Õpilastele tuleb õpetada, et nad ei pea andma meedial e ühtki kommentaari, vaid saatma nad kõneisiku juurde. Sama käib Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli kõikide õpetajate ja töötajate kohta.

Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli direktor võib anda meediale infot, kui see on enne kooskõlastatud politsei kõneisikuga.

5.5. Muud tegevused

5.5.1. Sündmuskoha puutumatus tagamine

Politsei piirab kõrvaliste isikute juurdepääsu ohualale. Pärast äkkrünnakut jääb hoone politsei kontrolli ja valve alla, st hoonesse pääseb ainult politsei loal. Hoone korrastustöid võib alustada pärast seda, kui politsei on selleks loa andnud.

5.5.2. Varjatud otsingu pommiähvarduse või -ohu korral

Varjatud otsingu eesmärk on plahvatusohuga ähvardamise vms korral vältida paanikat. Selleks tehakse kontrollvaatlus õpilasi teavitamata. Kontrollides püütakse leida võimalikku pommikahtlast eset, s.o objektile mittekuuluvaid esemeid. Vaatlust tehakse ka enne plahvatusohuga seotud evakuatsiooni korraldamist võimalikel evakuatsiooniteedel, selgitades nende ohutust. Kontrollvaatluse ajal kogutud info põhjal selgub evakuatsiooni võimalikkus, vajadus ja selle korraldamise kord. Oluline on juhtida inimesed ohust eemale, seega ei kehti ka siin tavaline evakuatsioon tulekahju korral.

Kontrollvaatluse teevad selleks õpetatud Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli kriisimeeskonna töötajad. Vaatlust alustatakse nendest hoone osadest, mis on üldkasutuses ja mida on vaja evakuatsiooni korral. Ühtlasi kontrollitakse piirkondi, kuhu kõrvalised isikud pääsevad järelevalveta.

Iga konkreetse ala vaatluse tulemus edastatakse Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli kontaktisikule. Kui politseinikud või päästeametnikud on saabunud, teavitatakse neid kontrollvaatluse ajal avastatud kahtlastest (omanikuta) esemetest, nende suurusest, asukohast ja muudest eritunnustest.

Kontrollvaatluse vältel avastatud esemeid ei tohi liigutada ega avada. Leitud esemest tuleb minna eemale.

6. Tegevused pärast äkkrünnakut (taastav faas)

6.1. Koosolek kooli personaliga

Kooli töötajad on lastevanemate ja õpilaste jaoks esmased kontaktisikud.

Esimesel võimalusel kutsub koolijuht töötajad kokku, et:

- 1) anda politseiga kooskõlastatud infot toimunu kohta;
- 2) määrata info, mida jagatakse õpilastele ja lapsevanematele;
- 3) korrata üle juhised ajakirjanike suunamiseks kõneisikute poole ning õpilaste juhendamiseks meediaga suhtlemisel;
- 4) anda infot edasise õppekorralduse kohta;
- 5) anda soovitusel, kuidas juhtunut klassis käsitleda;
- 6) pakkuda õpetajatele tuge.

6.2. Psühholoogiline abi

Pärast rünnakut on psühholoogilist abi vaja. Punktis 2 nimetatud kriisimeeskonda, kohaliku omavalitsuse, tugispetsialistide ning kriisipsühholoogidega koostöös luuakse ööpäeva ringi töötav kriisikeskus, mille eesmärgid on informeerimine ja esmase toe pakkumine.

- a) ajutise kriisikeskuse asukoht on direktori kabinetis esimesel korrusel
- b) Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli kontaktisik kohaliku omavalitsuse kriisikomisjonis on Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli direktor Urve Krause;
- c) Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli lähimad kriisipsühholoogid, kellega vajaduse korral ühendust võetakse on Tallinna Kriisiabi Keskuse psühholoogid.

Kuna kriisijärgsed psühholoogilised reaktsioonid võivad ilmned märksa hiljem, pakutakse psühholoogilist tuge vähemalt kuue kuu jooksul. Õpetajatel on siin oluline roll abivajajaid märgata.

6.3. Edasine õppekorraldus

Sõltuvalt olukorrast võib kool olla mitu päeva osaliselt või täielikult kriminaalmenetluseks suletud. Lisaks võivad õppehoone avamist takistada remonditööd, et võimalikke kahjustusi kõrvaldada. Sellisel juhul on õppetöö jätkamiseks vaja asenduskooli.

Kui rünnakule järgnev päev on koolipäev, peaks õpilastel ja õpetajatel juba siis olema koht, kuhu koguneda ning pidada esimene infotund. Kui rünnaku tagajärjel oli hukkunuid, tuleks korraldada mälestuskogunemine. Pärast kogunemist tuleks klassiti klassijuhatajate või kriisipsühholoogide abil juhtunut käsitleda. Koolivabade päevade kehtestamise puhul on oht, et õpilased jäävad šokireaktsioonides üksi ja toeta. Kokkusaamised tuleb korraldada ka siis, kui äkkrünnak toimus näiteks kooliveerandi viimasel päeval ning on alanud vaheaeg.

Tavapärasest õppetööst jätkatakse võimalikult kiiresti, sest argirutiini taastumine sisendab turvatunnet. Kindlasti tuleb õpetajatel arvestada seda, et õpilaste töövõime on pikka aega häiritud.

Tegevusplaan

Äkkrünnakust või selle otsesest ohust laekub alati teavet, nt telefoni või e-posti teel edastatud ähvardused, kooliõpilaste seas ringlevad kuulujutud vms. Ka hoonest kostvad tavatud helid on teave. Teavet on vaja täpsustada, hinnata ohtu ja tegutseda selle järgi.

Allpool on käsitletud **käitumist telefoni teel edastatud ähvarduse korral**. Selle põhimõtted on rakendatavad ka muudest kanalitest saabuvat infot täpsustades ning hinnates.

1. Peamine: jää rahulikuks! Proovi vestlusest saada maksimaalselt infot, ära ise telefonikõnet lõpeta!

Kõne vastuvõtu aeg (kuupäev/kellaeg)
Mil viisil võib rünnak toimuda (kirjeldada/tsiteerida ähvarduse teksti)?
Millal rünnak toimub (kuupäev/kellaeg)?
Kus rünnak toimub (aadress, objekti nimetus, asukoht)?
Kes on ründaja (kui on teada isik, siis lisada nimi, sünniaeg, kontaktid jms)? Kui on teada ründaja isikukirjeldus, siis lisada ka see.
Milliseid vahendeid ründaja võib kasutada (relvad, süütevahendid jm – kirjeldada nii täpselt kui võimalik)?
Kas ründaja on sündmuskohal?
Mis on ründaja tegevuse eesmärk?
Helistaja asukoht, nimi, telefoninumber:
Kõne vastuvõtja nimi ja kontaktandmed:

HELISTAJA ISIK:mees naine tüdruk poiss

..... laps, täpsemalt ei oska hinnata. Oletatav vanus

Mis keeles rääkis? eesti vene inglise muu

Kas helistaja kõneles mõnes murdes või murrakus?

Kas helistaja hääli oli teile tuttav? jah ei

Kui jah, siis keda see meenutas?

KÕNE HINDAMINE

Iseloomustada helistaja kõnet (märgi sobivad):

...kiire aeglanerahulik ärevil hirmunud

....kahtlev vihane enesekindel karjuvkriiskav

..... selge kogelev kurb nutune joobes

..... katkendlik kähisevmõmisev läbi ninaseosetu

.....segane rõõmus itsitustega aktsendiga moonutatud

..... muu

Kas helistaja keelekasutus oli hea ja korrektne? jah ei

Kas hääletoon muutus kõne ajal? Kuidas?

Kas Teil tekkis mulje, et ähvardaja tunneb Teid või ähvarduse objekti? Miks Te nii arvate?

Kas ähvardaja helistas ühe korra või mitu korda?

Kas ähvardaja kõnes esines kõnedefekte, viiteid vaimsele puudele või muud tavapärasest erinevat?

Kui jah, siis mis konkreetselt?

Kas helistaja mainis kedagi nimeliselt? Keda?

Kas kõne taustal oli kuulda teiste inimeste hääli, naeru, itsitamist vms?

Kas kõne taustal oli kuulda müra (masinad, seadmed, liiklusmüra, muusika, muu)?

Muud tähelepanekud?

2. Täpsustatud teabe alusel hinnang ohule.

Teabe saanud isik annab esmase hinnangu ähvardusele.

2.1. Äkkrünnaku või selle kõrgendatud (ilmse) ohu korral anna kohe häire (vt p 4) ja teavita politseid.

2.2. Kahtluse korral, kas ähvardus võib realiseeruda, on hinnangut andes abiks järgmine küsimustik.

	JAH	EI
Kas rünnak on suunatud konkreetse isiku/objekti vastu?		
Kas info võimaliku rünnaku kohta sisaldas detailset infot rünnaku toimumise mehhanismide kohta?		
Kas rünnak kirjeldatud viisil ja vahenditega on teostatav?		
Kui rünnaku kavandaja on teada, siis kas tal on teadaolevalt:		
1) vaimseid probleeme?		
2) vägivaldne minevik?		
3) erioskusi rünnaku toimepanekuks?		
Kui ründaja isik on teadmata, siis kas jääb mulje, et ta tunneb objekti, mainib konkreetseid ruume, mida ainult asjaosaline teab jms?		
Ähvarduse eesmärgiks/motiiviks on:		
1) inimeste tervise ja elu ohustamine;		
2) äärmuslike maailmavaadete realiseerimine;		
3) jäljendamine.		
Kas info rünnaku toimumise kohta on esitatud veenvalt (kindel hääletoon, puuduvad itsitused jms)?		
Kas informatsiooni hindaja peab rünnaku toimumist kokkuvõttes reaalseks (see ei ole tehtud koolitöö takistamise eesmärgil)?		

Kui enamik hinnanguid langeb tulpa „EI“, tuleb koolis tavaks kujunenud viisil teavitada ähvardusest noorsoopolitseinikku.

Kui enamik hinnanguid langeb tulpa „JAH“, tuleb anda häire (vt p 4).

3. Kui ohuhinnangu andja peab ähvardust reaalseks, tuleb anda häire:

	Korraldamise viis, korraldaja
Viisil 1	Viis pikka koolikella, annab koolitöötaja
Viisil 2	Mobiiltelefoniga vastavalt juhtimisliinile

4. Edasta ohuteave politsei lühinumbrile 110 või 112.

Telefonile tuleb jääda seni, kuni politsei annab loa kõne lõpetada. Juhul kui lauatelefoni ei saa mingil põhjusel kasutada ning mobiilsidevõrk on üle koormatud, tuleb telefonist eemaldada SIM-kaart ja helistada 110 või 112. Seejärel teavita kooli kontaktisikuid:

Kooli kontaktisiku nimi, kontakttelefon(id)

Kontaktisik 1 - Urve Krause, 5518373
Kontaktisik 2 – Koidula Säde, 53460048

Võimaluse korral anna pedagoogidele lisainfot toimuva kohta e-posti loendi kaudu.

5. Vajaduse korral juhenda.

Põhireegel on kohe sulguda koos õpilastega klassiruumi.
Klassiruumi uks tuleb lukustada, blokeerida mööbliesemetega.

Erandiks varjumisele on olukord, kus ründaja asukoht on kindlalt teada ning turvalisse kogunemiskohta on võimalik ja ohutu liikuda (nt on ründaja kindlalt lukustatud hoone ühte tiiba). Lisaohuks võib olla tahtlikult süüdatud hooneosa või lõhkekeha. Säärasel juhul tuleb lähtuda tervest mõistusest ning võimaluse korral siiski evakueeruda.

6. Tööta kooli kontaktisikuna.

Allpool kirjeldatakse kooli kontaktisiku ülesandeid. Kui kooli kontaktisikutega pole võimalik ühendust saada või viibib nende kohalejõudmine oluliselt, täidab kirjeldatud ülesandeid ohu hindaja.

Võta hooneplaanid ja võtmed, mis asuvad õppehoone **kantseleis ja ATS seadme juhtpuldi juures I korrusel.**

Liigu turvalist teed pidi hoonest välja ning kontakteeru kohalesaabunud politseiametnikega. Anna neile hooneplaanid ja võtmed. Teavita politseinikke hoonele lähenemise turvalistest teedest ning välistaabi ja -kogunemiskohtade turvalistest asukohtadest:

Kogunemiskoht – Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium

Õpilastele edastatav teave

Õpilaste ettevalmistamiseks tuleb neile õpetada järgmist:

- 1) Kui tuleb teade, et õppehoones on oht, mille asukoht ei ole teada. Sellise häire korral käitutakse teisiti kui tulekahjuhäire korral;
- 2) liikuva ohu näitena võib kasutada süstlaga narkomaani, pahasid inimesi vms. Mitte kasutada äkkrünnaku ega tulistamise mõistet;
- 3) tunni ajal tuleb jääda klassi ning vahetunni ajal väga kiiresti varjuda kõige lähemal olevasse ruumi;
- 4) seejärel tuleb lukustada uks, blokeerida see mööbliesemetega ja takistada vaadet ruumis toimuvale, nt akendele tõmmata ette kardin;
- 5) eemalduda tuleb ustest ja akendest ning olla võimalikult madalal;
- 6) ukse tohib avada ja ruumist lahkuda ainult siis, kui seda lubab politsei;
- 7) õues viibivad õpilased peavad liikuma ohust eemale;
- 8) kui õpetaja või politsei juhendamisel evakueerutakse, peab jääma turvalisse kogunemiskohta. Seal lahkumiseks annab loa politsei;
- 9) kool teavitab esimesel võimalusel kõiki lapsevanemaid juhtunust;
- 10) äkkrünnaku korral ei pruugi ülekoormuse tõttu töötada mobiilside;
- 11) kool teavitab õpilasi ning lapsevanemaid edasisest koolikorraldusest esimesel võimalusel;
- 12) õpilane ei pea andma ajakirjanikele ühtki kommentaari, vaid saadab nad politsei kõneisikute juurde.